

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Balenarvm Et Orcarum pugnæ. Ex Plinij lib. 9. cap. 5. Descriptio LXCVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

vento velis haereret nauigium, nihilominus, despiciendi causa, quod esset nox, admotis ad marginem luminibus, implexam alueo ingentem belluam vident carinae centum, & quinque dodrantium longitudine applicuerat corpus, cauda gubernaculum illigat; atalis immanibus latera ad summum vsque cingebat, quas iam in altis per imprudentiam nonnulli manus iniecerant. Ad spectaculum adeo retum, ingenti visibili et horrore nautae, militisque perfusi, ut verò Jolij magnitudine vasto hiatu nouissime caput extulit, metu exanimati pene omnes, infernum profecto monstrum diuinitus immisissum credere, ad viuam tot noxiorum corpora gluticada.

Fauci, quibus in tanto dilectimine mens, animusque constiterat, consultandi gratia in vnam partem secedunt. Erant, qui contis & iaculis, balistisque depellendum suaderent cetum: alij contra nil magis talitemore vitandum aiebant, ne tanta molis animal vulneribus irritatum concussa ipso, & agitatione violenta nauem euecteret: in summa inopia consilij, cum nihil explicaretur, & maior in singula momenta terror instaret, suppliciter, ne demissile pacem, & veniam Dei, & ecclestium exposcere, atque ad vota, precesque confugere placitum est. Neque ea irrita fuisse. Sacerdos cum limteo, & stola, & signo crucis, in medium prodijt. Ab eo factis carminibus, & exorcismis delinita bellua (mirum dictu) nulla cuiusquam noxa relicto nauigio, cum e portentosis narium fistulis ingentem refluxisset aquae vim, sese admodum placido lapsu in mare demisit.

B A L E N A.
Tinemuthana.

Expressa ex Olio magno.

Descriptio. XCVI.

Belluam molis ingentis in arenam Tinemuthanam aësus proieci, quam dum ego describo, fabulam te audire putes, rem tamen veram narro.

Balena est longitudinis vlnarum triginta, vel si maioris nonaginta pedum, latera quasi magnitudinis propagacula triginta costarum

ordines obuallant, quarum vnaquaque ad viginti ferme pedes excurrit, sesquipedali pariter ambitu collecta. Duas circumquaque pinas arrigit, quindecim pedum, tanta immunitatis, ut vna decem bubus deportanda satis esse possit. Tres illi ventres hiant, imo vasti specus, & voragine, in quibus edendi inexplabilis cupiditas, & aeterna penè famēs regnar, cauda bifurcata, & ferrata in latitudinem septem vlnarum diffusa panditur.

Monstrosa omnia, sed nihil capite monstruosius, dices in eo tanquam in arce immanis belluae diritatem confedis. Eius longitudo vsque ad rictum septem vlnarum: eadem mensura linguae fuit: oculorum intervalla quindecim cubitos collegerunt. Oculi soli, & nares tanto corpori valde impares, & quales bubus esse solent, rictus instar inferni barathri, sex vlnarum longitudine, ad elades animantium multiplices, & mundi fanera panditur, maiore aliquanto spatio, maxillae horribiles excurrunt, quae ingentium arborum moles adaequant. Non vnum pisci guttur, sed triginta varijs quasi euniculis, & meatibus cœcila, quorum quinque prægrandia ad voracitatem simul, & terrorem composita. Dentium vicem habent laminae corneae, etiam pilis, quod mireris, obsita, quibus ferale palatum ruget veluti plumbo, ferroque cataphractum: ad summum duae in capite cataractae, quibus immensos aquarum vortices eiecit. Tetra omnino bellua, qua nihil immanius, vnquam, aut visum est, aut creditum: ea cum mortua in litus appulisset magna ex parte discepta, centum ferme ingentia plaustra suis reliquijs impleuit.

Addenda hic Balenarum & Orçarum pugnae ex Plin. lib. 9. c. 6.

B A L E N A R V M E T O R C A R V M
pugnae.

Ex Plinij lib. 9. cap. 5.

Descriptio. LXCVII.

Hoc scire Orcas, insectam his belluam, & cuius imago nulla repræsentatione exprimi possit alia que carnis immisce dentibus

B l b b 3. bus

bus truculentæ. Irrumpunt ergo in secreta, ac vitulos earum, & fœtas, vel etiamnum gravidas lacerant morfu, incurfuque ceu Libuënicarum tostris fodiant. Illæ ad flexum immobiles, ad repugnandum inertes, & pondere suo onerata, tum quidem & vtero graues, pariendive pœnis invalidæ solum auxilium nouere in altum profugere, & se toto defendere Oceano. Contra, oræ occurrere laborant, seseque opponere, & cautum angustijs trucidare, in vada vigere, saxi illidere. Spectantur ea prælia seu mari ipso sibi irato, nullis in sinu ventis, fluctibus vero ad ausus ictusque quantos nulli turbines uoluant.

DELPHIN, ET PVER.

Ex Plinio iuniore.

Descriptio XC VII.

Est in Africa Hipponensis colonia mari proxima, adiacet ei nauigabile stagnum, ex quo in modum fluminis æstuarium emergit, quod vice alterna prout æstus, aut replebit, aut impulit, nunc fertur in mari, nunc redditur stagno.

Omnis hic ætas piscandi, nauigandique, atque etiam natandi desiderio tenerur: maxime puerorum, quos otium, ludusque sollicitat. His gloria, & virtus altissime prouehi, victor ille, qui longissime vtriusque littus, ita simul auras reliquit. Hoc certamine puer quidam audentior cæteris, in vltiora tendebat. Delphinus occurrit, & nunc præcedere puerum, nunc sequi, nunc circuire, postremo subire, deponere, iterum subire, trepidatremque perferre, primum in altum: mox flectit ad litus, redditque terræ, & æqualibus serpit per coloniam fama, concurrere omnes, ipsum puerum tanquam miraculum aspicere, interrogare, audire, narrare: postero die obsident litus, prospectant mare, & si quid est mari simile. Natant pueri, inter hos ille, sed cauetius.

Delphinus rursus ad tempus, rursus ad puerum venit. Fugit ille cum cæteris. Delphinus quasi inuitet, reuocet, exiit, mergitur, variosque orbes implicat, expeditque. Hoc altero die, hoc tertio, hoc pluribus, do-

nec homines innutritos mari subiret timendi pudor, accedunt, & alludunt, & appellant, tangunt etiam & atterunt præbentem. Crescit audacia experimento: maxime pueri, qui prius expertus est, adnatat, natanti insilit tergo: fertur, referturque, agnoscesse, amari putat, amat ipse, neuter timet, neuter timetur, huius fiducia, mansuetudo illius augetur, nec non alij exi dextra, læuaque simul eunt hortantes, ac monentes.

Ibat vna, id quoque mirum, Delphinus alius, tantum spectator, & comes. Nihil enim simile, aut faciebat, ut patiebatur: sed alterum illum ducebat, reducebat, vtr puerum cæteri pueri. Incredibile (tam verum tamen, quam priora) Delphinum gestatorem, collutoremque puerorum, in terram quoque extrahi solitum, arenisque siccarum vbi incaluisset in mare reuoluit. Constant Octauium Auitum legatum proconsulis in litus educto, religione praua superfudisse vnguentum, cuius illum nouitatem, odoremque refugisse: nec ipsi post multos dies visum languidum, & mœstum mox redditus viribus priorem lasciuam, & solita ministeria repetisse. Confluebant ad spectaculum omnes magistratus, quorum aduentu, & mora modica, respub. nouis sumptibus atterebatur, postremo locus ipse quietem suam, secretum perdebat. Pl. euit occidit interfici, ad quod coibat. Hæc tu qua miseratione, qua copia deslebis, ornabis, at tollis: quamquam non est os us affingas. Inquit, æstus, sufficit, nec e., quæ sunt vera, minuuntur.

Vide in eodem argumento luculentam Aelianæ descriptionem, lib. 6. de animalibus, capite sexto.

Sic igitur incipit,

Ἐπειτα Δελφῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ, id est.

Ceterum ille iam olim Delphini in Iasomor. quo formosum adolescentem persequutus est, non est mihi silentio prætereundus. Iassensium igitur gymnasium mari imminet: illic ephœbi post cursus, & palastras mare ingressi, recepto antiquitus more, lauabant: & cum aliquando narrationi indulgerent, vnum ex illis formâ præstantem Delphi-